

Ата-аналарға арналған ақпарат кохлеарлық имплантация (КИ) жүргізу алдындағы дайындық жаттығулары

Баламен алғашқы сабақтарды сөйлеу емес дыбыстарды есту арқылы қабылдауды дамытудан - дыбыстық ынталандыруға жауап ретінде белгілі бір әрекетпен назар аударудан бастаңыз: ойыншықтың суретін көрсету, жалаушаны көтеру, допты лақтыру, мүсіндерді тақтаға қою, ойыншықтарды ауыстыру, моншақтарды құтыларға салу, музыкалық аспаптардағы ойын қимылдарына еліктеу, пирамидаларды жинау және бөлшектеу. Бұл тапсырмаларды алдымен бала орындайтын қашықтықта ұсыныңыз, содан кейін қашықтықты 6 немесе одан да көп метрге дейін арттыруға тырысыңыз. Баланы дыбыстық белгінің күтуге және оны бастар алдында дәл әрекет етуге үйретуді ұмытпаңыз. Бала бұл тапсырманы есту және көру негізінде шешкеннен кейін, оның дыбыстарды тек есту арқылы қабылдауына көшіңіз. Бастапқыда жоғары жиілікті дыбыстарды (шарманка, қоңырау, сылдырмақ), содан кейін орташа жиілікті (ағаш ксилофон, камертон), соңында төмен жиілікті (төмен жиілікті барабандар, сыбызғы) көрсетіңіз.

Баланы «қатты», «ақырын» сөздерімен бірге жүретін дыбыстың қарқындылығын түсінуге үйретіңіз. Ол дыбыстардың қатты немесе ақырын болуы мүмкін екенін түсінгеннен кейін, орташа қарқындылықтағы дыбыстарды шығаруды үйреніңіз, дыбыстық деректерді «жақсы» сөзімен белгілеңіз.

«Жақсы», «ақырын» «қатты» сөздерімен белгіленетін дыбыс күші бойынша түрлі назар аударудың бар екендігін және сипатын белгілеңіз. Жұмысты бастамас бұрын балаға дыбыстың шыққан көзін көрсетіңіз, оның дыбысты өз бетінше тыңдауына және көбейтуіне мүмкіндік беріңіз, содан кейін көру және есту қабілетіне сүйене отырып, қажетті әрекетті орындаңыз.

«Дыбыс бар – дыбыс жоқ» деген ұғымды қалыптастырыңыз. Әр дұрыс жауап үшін баланы жігерлендіріңіз. Мысалы, балалар суретіне суреттерді жабыстыруға немесе вазаны әдемі гүлдермен толтыруға болады; балаға күлкілі беттерді немесе түрлі суреттерді салыңыз. Бала тапсырманы есту және көру негізінде игере бастағаннан кейін, дыбыстарды оның есту арқылы қабылдауына көшіңіз.

Содан кейін баланы жасына, баланың жеке қабілеттеріне (сараланған қабылдау) байланысты 3 немесе одан да көп таңдау кезінде жұптасып салыстыру кезінде дыбыстарды шыққан көздерімен байланыстыруға және оларды ажыратуға үйретіңіз.